

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้เป็นประสบการณ์ที่สามารถรับรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะมนุษย์สามารถใช้ทักษะการอ่านเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ แต่มนุษย์จะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือต่างๆ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540, หน้า 1) ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้แสวงหาความรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องสำหรับผู้่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้เกิดความชำนาญ และมีความรู้กว้างขวาง ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของสังคมไทย โดยคนไทยทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทย ต้องทำความเข้าใจและศึกษา กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2537 หน้า 1-2) ที่ได้เสนอแนะว่า ผู้อ่านจะมีทักษะทางด้านการอ่านต้องมีการฝึกฝนให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กระดับประถมศึกษา จำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะด้านการอ่านจากสื่อที่หลากหลาย เช่นการอ่านเรื่องสั้น การอ่านนิทาน และการจัดกิจกรรมต้องให้เกิดความสนุกสนาน มีกลวิธีที่จะดึงดูดให้เห็นความสำคัญของการอ่านด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย การเลือกรูปแบบของการจัดกิจกรรมนั้น ควรเลือกให้เหมาะสมกับวัย ให้เด็กรู้สึกว่าได้ได้รับความสนุกสนานและได้ความรู้

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของสังคมไทย โดยคนไทยทุกคนต้องตระหนักถึงความสำคัญของภาษาไทยต้องทำความเข้าใจและศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษาและฝึกฝนให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่านและเขียน ในการใช้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ในการสื่อสาร การเรียนรู้เป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน เป็นการสร้างเอกภาพของชาติและความจริงใจ เพื่อเกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2546 ข, หน้า 2)

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และคณะ (2548, หน้า 2) ได้กล่าวถึงลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์คือ สังคมแห่งการเรียนรู้ เท่าทันโลกแข่งขัน และร่วมมือเป็นผู้มีสมรรถภาพ วินัย คุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา เสรีภาพ ความยุติธรรม เมตตากรุณา คนมีความสุข ครอบร้วอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติกับธรรมชาติ การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนซึ่งมีผลให้สังคมมีลักษณะพึงประสงค์ ดังกล่าวข้างต้น การศึกษามุ่งพัฒนาคนไทยให้มีคุณลักษณะ

มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี กล่าวคือเป็นผู้ให้ความรู้ ผู้รู้จักคิดและวิเคราะห์ให้เหตุ และใช้ผลเชิงวิทยาศาสตร์

ทิสนา แคมมณี และคณะ (2542, หน้า 1) กล่าวว่า ปัจจุบันเรื่องของ “การคิด” และ “การสอนคิด” เป็นเรื่องที่จัดว่าสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้คุณภาพสูง ประเทศต่างๆ ทั่วโลกหันมาศึกษาและเน้นในเรื่องของการพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านสติปัญญาเป็นด้านที่มักได้รับการเอาใจใส่อย่างสูงสุด เนื่องจากเป็นด้านที่เห็นผลเด่นชัด ผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถสูงมักจะได้รับการยอมรับและได้รับโอกาสที่ดีกว่าผู้มีความรู้ความสามารถต่ำ และเป็นที่เข้าใจกันว่าความรู้ความสามารถนี้สามารถวัดและประเมินกันได้ด้วยปริมาณความรู้ที่ผู้เรียนสามารถตอบในการทดสอบต่างๆ

ในชีวิตประจำวัน ซึ่งภาระสำคัญของครูผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญเป็นกรณีพิเศษจากการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 ในปีการศึกษา 2553 ในการอ่านและการคิดวิเคราะห์ พบว่านักเรียนมีปัญหาคือ การอ่าน และคิดวิเคราะห์ไม่เป็น ข้าพเจ้าทำหน้าที่ครูฝึกสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงได้หาแนวทางแก้ไขปัญหโดยใช้นิทาน เข้ามาจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหการอ่าน และคิดวิเคราะห์ให้เป็น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิชาอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยการใช้นิทาน
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนกับเกณฑ์คะแนนที่ตั้งไว้ 65

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านประชากร
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ จำนวน 32 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การอ่านและคิดวิเคราะห์ เป็นการอ่านและคิดตอบคำถามเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟังและอ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม

นิยามศัพท์เฉพาะ

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เขียนขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทานประกอบภาพ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

การอ่าน หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนิทาน

การอ่านและคิดวิเคราะห์ หมายถึง การอ่านนิทานและตอบคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรและอย่างไร และทำอะไร หลังจากการอ่านนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องที่เล่าสั้นๆ ประกอบภาพที่ได้จากการคัดเลือกและเรียบเรียง จำนวน 20 เรื่อง เพื่อใช้ประกอบการสอน จำนวน 10 เรื่อง และให้นักเรียนฝึก จำนวน 10 เรื่อง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หมายถึง นักเรียนโรงเรียนวัดช่วงสิงห์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้นิทาน
2. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและคิดวิเคราะห์ ของผู้เรียนสำหรับระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป